

Posudek vedoucího diplomové práce
Aleny Zuskové
Korporativní systém fašistické Itálie

Autorka Alena Zusková předložila svou diplomovou práci na téma korporativního státního zřízení fašistické Itálie. Sama v úvodu práce konstatuje, že ji k výběru tohoto tématu vedly v zásadě tři důvody – zájem o historii, pozoruhodná osobnost Benita Mussoliniho, a koneckonců obdiv k samotné Itálii.

Autorka v úvodu konstatuje, že „ačkoliv o pojmu fašismus ve společnosti existuje určité povědomí, korporativismus, jako jeho dominující ideologie, bývá často opomíjen“ (str. 5). V této souvislosti si autorka vytkla za úkol „vymezit pojem korporativismu a zasadit jej do historických a politických souvislostí fašistické Itálie“ (tamtéž).

Práce o 82 číslovaných stranách se formálně dělí na čtyři kapitoly, úvod, závěr a seznam zkratek a použité literatury. Připojen je i zvláštní dodatek s první korporativistickou ústavou svobodného města Fiume / Rijeka z r. 1920, kterou vyhlásil Gabriele d'Annunzio.

Za jádro práce lze považovat druhou kapitolu (Korporativismus, str. 6 - 17) a třetí kapitolu (Fašismus, str. 18 - 62), a dále pátou kapitolu (Korporativní systém fašistické Itálie, str. 65 – 72). V úvodech obou prvně jmenovaných kapitol se autorka věnuje definiční úrovni obou pojmů, tedy zobrazení pojmů na obecné úrovni tak, jak se v Evropě dvacátého století korporativismus a fašismus vyvinuly, ve třetí jmenované kapitole jsou pak obecné pojmy promítnuty do příkladu fašistické Itálie.

Ačkoli přímá konfrontace mezi oběma pojmy chybí, lze z práce vyčíst, že pod „korporativismem“ si lze představit více či méně autoritářský systém akcentující jednotlivé zájmové skupiny v daném státě, tedy model státní organizace, orientovaný v zásadě na ekonomické aspekty (to je zdůrazněno na str. 66), naproti tomu pod pojmem „fašismus“ můžeme vidět již zcela otevřeně autoritářský a diktátorský, totalitní model vlády, u něhož ekonomické aspekty představují jen jednu z mnoha sfér zájmu. Oba pojmy se samozřejmě na politické úrovni prolínají a autorka velmi dobře vystihla rozdíl mezi autoritářským (státním) korporativismem a liberálním (societárním) korporativismem (str. 14 a násl.) s tím, že „korporativismus se staví do přímé opozice proti demokracii“ (str. 65). Nutno dodat, že tím má autorka na mysli právě onen státní korporativismus. V obou prvně jmenovaných kapitolách je i odpovídajícím způsobem popsána geneze obou pojmů v průběhu dvacátého

století (za povšimnutí stojí a poměrně podrobně rozepsaný životopis Benita Mussoliniho, str. 53 - 62). Mezi třetí a pátou kapitolu je poněkud mimo kontext vložena kapitola čtvrtá (Vznik Italského království a sjednocení Itálie, str. 63 - 64), kratičká kapitola poskytující základní informace o politickém vývoji na Apeninském poloostrově ve druhé polovině 19. století. Toto období představuje nepochybně historické „zázemí“ pro další politický vývoj Itálie (vstup do první světové války a následná frustrace z jejích výsledků pro Itálii), ale buď se kapitola sama poněkud se zadaným tématem (Korporativní systém fašistické Itálie) míjí nebo měla být poněkud rozšířena. Vzhledem k rozsahu práce ji ale lze vnímat jako jakýsi přídavek.

Pokud jde o literaturu, je její okruh pro práci předloženého rozsahu adekvátní. Autorka používala sekundární literaturu (knižní) jak české (8 položek), tak zahraniční provenience přeložené do češtiny (6 položek), přičemž zastoupeny jsou nejdůležitější práce vztahující se k tématu. Nicméně, ponecháme-li stranou jednu publikaci v němčině, je literatura v cizím jazyce zastoupena pouze odkazem na internetové stránky (celkem 9 odkazů, z toho 7 českých a dva cizojazyčné). U těchto odkazů by měla být uvedena data přístupu (některé při vypracovávání tohoto posudku nefungovaly) a u některých je poněkud problematická anonymizace jejich autorů.

Pokud jde o obsah, považuji práci za kvalitní a čtivě napsanou. Práci doporučuji k obhajobě, při které navrhuji zaměřit se na postavení Komory svazů a korporací v italském politickém systému.

V Praze, dne 14. února 2010

JUDr. David Falada